

ЗМІСТ

Брати.....	3
Гунни.....	8
Поляни й уличі.....	19
Слово про короля Божа.....	28
Рось.....	38
Родень.....	48
Гнів Перуна.....	64
Ніч над Россю.....	72
Аттіла.....	77
Межамир.....	98
Купайло.....	105
Княгиня Іскра.....	129
Перед грозою.....	137
Наконечник стріли.....	153
Червоне корзно.....	179
На нові землі.....	208
Порятунок.....	223
Знову тривога.....	236
Поєдинок.....	248

*І було три брати: одному ім'я Кий,
другому — Щек, третьому — Хорив, і
сестра їхня — Либідь.
Сидів Кий на горі, де нині узвіз
Боричів, а Щек сидів на горі, яка
тепер зветься Щекавицею, а Хорив —
на третій горі, прозваній від нього
Хоревницею. І зрубали вони град в ім'я
брата свого найстаршого і дали йому
ім'я — Київ. І був навколо града ліс і
бір великий, де ловили звірів.
Були вони мужі мудрі й досвідчені і
називалися полянами. Від них є поляни
в Києві й до цього дня...*

«Повість временних літ»

БРАТИ

Чотири вершники в білих полотняних сорочках, тримаючи в руках короткі списи, вискочили з густого зеленого гаю і помчали навперейми табунові сайгаків, що вузькою звіриною стежкою піднімалися після водопою на крутий берег. Перелякані тварини на якусь мить завмерли. Куди тікати? Потім табун розділювався. Задні стрибнули у воду і попливли до протилежного берега, а передні, мов жовті вихори, гайнули в степ.

Та ще швидше просвистіли в повітрі гострі списи. І кожен з них знайшов свою жертву! Чотири сайгаки впали на м'яку траву, забилися в передсмертних корчах. Тужний зойк розітнув полудневу тишу.

Один з вершників, старий, з довгою сивою чуприною, сплигнув з коня, витяг із шкіряних піхов широколезого ножа.

— Не гайтеся, отроки! Переріжте жили — випустіть зайву кров, щоб не зіпсувала м'яса! Та дивіться — не понівечить шкіри!

Отроки, двоє з яких мали вже молоді рудуваті борідки, теж вихопили ножі, і кожен кинувся до своєї здобичі. Вправний помах — і з перерізаних шій цівками забила яскраво-червона кров.

Ловці витерли об траву ножі, стягнули здобич докупи. Старий став ногою на сайгака, підняв угору важкі вузлуваті руки. Сива грива довгого волосся розвівалася під подувом легкого вітерця. З-під кострубатих, теж сивих брів, що різко виділялися на засмаглому зморшкуватому лобі, в небо глянули по-молодечому ясні очі.

— О ясноликий Хоросе-Світовиде¹, і ти, грізний Перуне, ви чуєте мене?.. Це старійшина роду русів, що з племені полян, богобоязний Тур, звертається до вас... Дякую вам, боги, за те, що вклали в мої руки силу, а в очі — далекозорість! А ще дякую за те, що наслали під мій спис і під списи моїх синів — Кия, Щека та Хорива — жадану здобич! Частина її по праву належить вам, боги, і ви одержите требу², як тільки ми прибудемо додому...

Тур ще раз проникливо глянув на синє безхмарне небо, де сліпучо сяяло сонце, і звелів синам збиратися у зворотну дорогу.

Брати переглянулись між собою, і наперед виступив Кий.

— Отче, здобич наша велика... Боги допомогли нам, і ми, сповнені гордості, можемо повертатися назад. Мабуть, жоден ловець з нашого роду не зможе сьогодні похвалитися таким успіхом... Але ж, отче, не токмо по м'ясо та шкури вийшли ми в степ! Аби лишень із-за цього, то не мали б завдавати собі клопоту. Маємо дома, хвала богам, і коней, і скоту, і свиней, і овець, і різної пташини достатньо! Забили б вівцю чи бика — та й мали б м'ясо... Нам хочеться ще погасати по степу, поганяти звірину, постріляти з луків і розім'яти застояних скакунів. А завтра ми повернулися б додому, отче. Дозволь!..

— Дозволь, отче, — заворували Щек і Хорив.

¹ Хорс, Хорос, Дажбог, Даждьбог, Світовит, Світовид — так стародавні слов'яни називали сонце, якому поклонялися як богові. Від Хороса походить прикметник хороший, тобто сонячний, гарний, погідний.

² Треба — жертвоприношення.